

direktørpost med Posten som Fabriksinspektør; jeg tror, at det er Noget, som vilde vise sig at være gavnligt. Den nuværende Indretning af hele Fængselsbestyrelsen forekommer mig høist mangelfuld. — Jeg skal ved denne Leilighed endnu tillade mig at henstille, om der ikke kunde være Anledning til, saaledes som det blev foreslaaet, og hvorpaa man lagde stor Vægt ved det nordiske Industrimøde, at bestemme, at der ved hver større Fabrik skulde være en autoriseret Læge, som skulde have Tilsyn med Fabrikken og give Indberetning om den. Det er meget udførligt udviklet af Etatsraad Hornemann i hans Indledning, og det blev optaget med Bisald, kan jeg sige, af Alle, og det forekommer mig, at der er saamange gode Sider ved, at der er en Læge, til hvem en større Fabriks Arbeidere staa i nøie og dagligt Forhold, at jeg synes, at det kunde være ønskeligt, at en saadan Bestemmelse blev givet. — Endelig skal jeg endnu blot nævne, at jeg vilde anse det for meget ønskeligt, om en Del af de Lovovertrædelser, om hvilke der her kan blive Spørgsmaal, bleve afgjorte paa en langt mere summarisk Maade end ved at anlægge de Vedkommende for Politiet og anlægge offentlig Røstisag mod dem. Der forekommer mig ikke at kunne være det Allermindste til Ginder for, at Fabriksinspektorerne blive udrustede med Myndighed til at diktere smaa Bøder for smaa Overtrædelser af Fabrikslovgivningens Bestemmelser; det er Noget, man kan finde i alle andre Fabrikslovgivninger, hvor man værner om den personlige Frihed og Sikkerhed lige saa meget som her i Landet. Der er i alle disse Forhold tillagt de Embedsmænd, som skulle kontrollere disse Loves Overholdelse, Ret til at diktere Bøder, og dette vilde forekomme mig at være et Skridt fremad til at affstatte den Vidløstighed, hvormed vi ere saa overmaade betyngede i mange Forhold.

Svensson: Foruden de Punkter, som den ærede sidste Taler henlede Opmærksomheden paa, er der en Bestemmelse i Loven, som er forekommet mig at være meget streng, den nemlig, der med Hensyn til unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar fastsætter, at et saadant ungt Menneske ikke paa nogen Maade maa arbejde før Kl. 6 om Morgenen. Jeg kan ikke indse, at der kan anføres det Mindste fra Hensynet til deres Sundhed, hvorfor man skulde forbyde unge Mennesker at arbejde fra Kl. 5 eller mellem 4 og 5 om Morgenen, og jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at forsaavidt Orlogsværftet kan betragtes som en Fabrik, sfer alt Arbejde der fra Kl. 5 om Morgenen, og det vilde være et ganske overordentligt Savn, dersom ingen unge Mennesker maatte møde til Arbejde paa Værftet paa denne Tid. Jeg veed ikke, hvilke Grunde der kan tale for en saadan Bestemmelse, thi, naar Ministeriet

har paaberaabt sig de svenske Forskrifter i saa Henseende, da sige de udtrykkeligt, at Arbejdet kan begynde Kl. 5 om Morgenen. En æret forudgaaet Taler har udtalt sig om Søndagsarbejdet, og man maa jo vistnok i det Hele taget ønske, at alt Søndagsarbejde kunde bortfalde; men det er ligeledes af den Slags Ting, som jeg ikke indser kan skade Ungdommen, det kan ikke skade den, at den arbejder om Søndagen fremfor om Hverdagen. Det forekommer mig, at det med Hensyn til denne Lov maa være aldeles ligegyldigt, om det er en Søndag eller en Hverdag, de arbejder; det, der kunde være Spørgsmaal om, er at paabyde, at de ikke maa arbejde 7 Dage om Ugen. Alle unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar ere jo nemlig Værlinge, og i det Dieblis man forbyder Lærlingen at arbejde om Søndagen, generer man Arbejdet paa en ganske overordentlig Maade. Jeg vil kun tillade mig disse Bemærkninger; da Ingen har begjært Ordet om vigtigere Sager.

Bloug: Det forekommer mig nok, at den ærede næstforegaaende Taler (Sessen) har Ret i den Bemærkning, at der kunde være nogen Anledning til at medtage i denne Lov, ikke gifte Kvinder i Almindelighed, men de gifte Kvinder, der have smaa Børn under 8 til 10 Aar, og, da jeg formoder, at der vil blive nedsat et Udbal, henstiller jeg dette Spørgsmaal til dets Overveelse. Jeg skal dernæst tillade mig en Bemærkning med Hensyn til Tilsynet. Jeg kan godt forstaa, at den høitærede Minister kun har foreslaaet et ringe Antal Tilsynsmænd, fordi det altid er meget vanskeligt at faae nye Poster eller nye Embeder bevilgede, og jeg indrømmer ogsaa, at i Forhold til Fabrikkerne og de større Værksteder her i Landet kan dette Forhold være ret passende; men det kommer rigtignok an paa, hvorledes det fordeles. Jeg ser saaledes ikke, at den Inspektør, der har Kjøbenhavn og Kjøbenhavn's Amt under sig, vil kunne have et større Distrikt, fordi der her er samlet en meget stor Del Fabrikker, men saa vil det maaske blive lovligt lidt at have 2 Inspektører for det øvrige Land. Det skal jeg imidlertid lade staa hen. Men det forekommer mig dernæst, at disse Inspektører burde udrustes med Myndighed til og gives Paalæg om ogsaa at undersøge andre Forhold ved Fabrikkerne og Arbejdsvirksomheden end netop dem, der ere omtalte i denne Lov. De burde saaledes f. Ex. paa de Fabrikker, der ligge paa Landet, og hvor Arbejderne altsaa ere bundne til Fabrikkerne, hvor Boligen er en Del af deres Løn, nærmere undersøge disse Boligers Bestaafenhed, som Arbejderne jo ikke ere Herrer over selv at forandre, om de end ere aldrig saa daarlige. Jeg tror, at, dersom det kunde lykkes til disse Poster at finde Mænd, som kunde vinde haabe Arbejdsherrernes og Arbejdernes Tillid, vilde der være gjort et meget vigtigt Skridt til at berolige det hele Arbejdersyre. Jeg forlanger ikke og ven-